

Stichting Mensa Fonds

Mensa Fonds 2024 – 2028

Meerjarenbeleidsplan

Dit meerjarenbeleidsplan is de opvolger van het Meerjarenbeleidsplan Mensa Fonds 2020-2023. Het beleidsplan 2024-2028 neemt ongewijzigd de missie en visie uit het bestaande beleidsplan over. De strategie en de programmaliijnen zijn opnieuw ingevuld en beschreven. Op basis van het meerjarenbeleidsplan wordt door het bestuur jaarlijks een jaarplan vastgesteld en uitgevoerd. De voorgaande jaren lag de focus – mede door het bescheiden budget – op het ‘zelf doen’. Door donaties en het succes in 2024 met de voorgenomen benoeming van een bijzonder hoogleraar Hoogbegaafdheid, Transities en Maarschappelijke Impact bij de Tilburg University zal de komende periode gericht zijn op EN het werken aan meer bekendheid van de werkzaamheden van het Mensa Fonds EN Award het vergroten van het effect van de werkzaamheden door de wisselwerking tussen onze kernthema’s Daarnaast blijft de focus gericht op de inhoud: de thema’s waarop het Mensa Fonds opereert.

Bestuur Mensa Fonds
www.mensafonds.nl
info@mensafonds.nl

Missie: waarom bestaan wij

Het Mensa Fonds erkent, stimuleert en communiceert excellentie in menselijke intelligentie in Nederland.

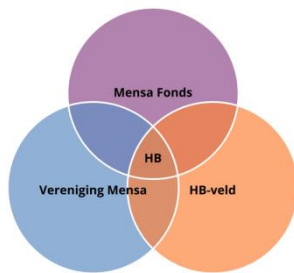
Visie: wat willen wij bereiken

Het Mensa Fonds heeft als doel het verwerven en verspreiden van kennis met betrekking tot hoge algemene intelligentie (veelal benoemd als hoogbegaafdheid), belangenbehartiging ten behoeve van mensen met een hoge algemene intelligentie en aanmoediging van bijzondere prestaties door of ten behoeve van mensen met een hoge intelligentie binnen Nederland of in samenwerking met Mensa Fondsen in andere landen.

Vergelijk de missie van de Amerikaanse Mensa Foundation:

'The Mensa Foundation recognizes, encourages and communicates excellence in intelligence globally through education, research and recognition programs'.

Strategie: hoe willen we dat doen

Het Mensa Fonds opereert in verbinding met de Vereniging Mensa Nederland - die zich primair richt op het belang van haar leden - en met het HB-veld waarin personen, organisaties, onderwijsinstellingen, de overheid en belangenbehartigers zich inzetten voor hoogbegaafden en hoogbegaafdheid.

Het Mensa Fonds eigent zich binnen dit geheel een specifieke rol toe: wij agenderen en wij ondersteunen in financiële zin.

Wij agenderen en ondersteunen op drie thema's¹:

1. Zichtbaarheid van HB en waardering van prestaties door of ten behoeve van mensen met een hoge intelligentie
2. HB en werk, hoogleraar
3. Grijs Goud

Thema's

1. Zichtbaarheid en waardering

Bij de start van het Mensa Fonds zijn de Awards in het leven geroepen. In 2013 zijn de Awards voor het eerst uitgereikt, hierna jaarlijks. Het Mensa Fonds is de enige organisatie in Nederland die Awards op het HB-vlak uitreikt. Dit unieke concept is elk jaar verder uitgebouwd waarbij de Awards het instrument vormen om meer positieve aandacht te vragen voor HB in de samenleving en de ontwikkeling van talenten van HB-ers.

Tot en met 2018 werden de Awards uitgereikt in de categorieën Onderwijs, Werk en Maatschappij. Vanaf 2019 is deze indeling losgelaten en reikt het Mensa Fonds de Uitblinker Award, de Publieks Award en de Impact Award uit. De nieuwe indeling gaf een boost aan de Awards, zowel in aanloop naar als tijdens de uitreiking. In 2023 vond de feestelijke 10de uitreiking plaats tijdens de EMAG, de European Mensas Annual Gathering in Rotterdam.

Er zijn vele vlakken van HB die (nog) onontgonnen zijn. Het Awards programma zet er de komende jaren op om die te betreden.

In 2024 besteedt het Mensa Fonds aandacht aan HB op praktisch onderwijs. Door de samenwerking met het Summa College hoopt het bestuur een breder publiek en meer waardering voor HB in het niet-universitaire onderwijs te verkrijgen.

In Nederland bestaat enige verwarring over hoogbegaafdheid. Er wordt gedacht dat hoogbegaafdheid hetzelfde is als hoogopgeleid, maar dat is zeker niet het geval. Hoogbegaafden zijn te vinden in allerlei opleidingen en beroepsgroepen. Het Mensa Fonds heeft al vaker aandacht gevraagd voor hoogbegaafde leerlingen binnen diverse opleidingsniveaus, zoals het MBO. Als hun talent daar wordt herkend, kunnen zij binnen hun eigen opleiding excelleren! Robbert Dijkgraaf, winnaar van de Impact Award 2019, verwoordde het heel mooi in deze video: 'Iedereen moet in zijn eigen talent gestimuleerd worden' (<https://www.youtube.com/watch?v=ShtagPFN6X4> vanaf 2.38).

Intelligentie betekent volgens Gardner: de bekwaamheid om te leren, om problemen op te lossen. De verschillende intelligenties volgens die theorie zijn:

- verbaal/linguïstische intelligentie (taalslim)
- logisch/mathematische intelligentie (rekenlim)
- visueel/ruimtelijke intelligentie (beeldlim)
- muzikaal/ritmische intelligentie (muziekslim)
- lichamelijke/kinesthetische intelligentie (beweegslim)
- interpersoonlijke intelligentie (samenslim)
- intrapersonlijke intelligentie (zelfslim)
- natuurgerichte intelligentie (natuurslim)
- existentiële intelligentie (bestaanslim)
- morele intelligentie (moreelslim)

Het thema Zichtbaarheid en waardering geeft ook ruimte aan projecten naast de Awards, zolang deze bijdragen aan een positieve zichtbaarheid van HB en passen binnen de rol die het Mensa Fonds voor zichzelf gedefinieerd heeft.

2. HB en werk, hoogleraar

Een idee van het eerste uur bij de oprichting van het Mensa Fonds was 'het instellen van een leerstoel HB op het werk (of het initiëren en ondersteunen hiervan, als het een aparte stichting zou moeten worden)'. Hoge intelligentie kan van grote betekenis zijn voor organisaties maar in de praktijk wordt dit talent binnen organisaties nog onvoldoende benut. In 2017 startte de zoektocht hoe een bijzondere leerstoel op te richten, en welke universiteit daarin geïnteresseerd zou zijn.

Alle inspanning van de laatste jaren werpt zijn vruchten af. In 2024 heeft het Bestuur van Tilburg University definitief besloten tot de instelling van de Mensa Fonds leerstoel Hoogbegaafdheid, Transities en Maatschappelijke Impact die waarschijnlijk in het najaar start. Deze bijzondere leerstoel is uniek in de wereld. Het Mensa Fonds hoopt dat het onderzoek aan Tilburg University een aanjager wordt voor meer internationaal onderzoek naar hoogbegaafden en hoe hun potentieel positief kan bijdragen aan de samenleving.

Het doel van de leerstoel is: *Het versterken van het wetenschappelijk onderzoek naar hoogbegaafdheid over de gehele levensloop, binnen diverse levens- en professionele domeinen, vanuit een longitudinale insteek, met aandacht voor levenstransities en met aandacht voor elementen uit de positieve psychologie.*

Dus: hoe beïnvloedt hoogbegaafdheid de transitie van de schoolbank naar arbeid, van arbeid naar pensionering, van pensionering naar succesvol ouder worden? Onder welke voorwaarden krijgt hoogbegaafdheid echt meerwaarde in organisaties en maatschappij? Welke interventies zijn er mogelijk om dit talent te benutten? En hoe blijven hoogbegaafden gelukkig in hun leven en werk? Vragen waar het Mensa Fonds en Tilburg University graag de wetenschappelijke antwoorden op willen vinden, om die vervolgens in de vorm van kennis én tools te delen met het onderwijs en diverse maatschappelijke stakeholders – for the benefit of humanity.

Bovendien biedt deze positieve overwinning mooie kansen voor een verdere uitbouw van onze online lezingen. Combinaties zijn denkbaar tussen een wetenschappelijk deel en iemand uit de praktijk, de genomineerden en winnaars van de Awards e.d.

Na het tekenen van de instellingsbrief is begonnen met de uitwerking van de inhoudelijke koers van de bijzondere leerstoel in een structuurrapport. We hebben goede hoop eind 2024 daadwerkelijk te kunnen stappen.

3. Grijs Goud kwalitatieve aandacht voor hoogbegaafde ouderen

De hoogbegaafde oudere mens is vanaf 2014 al speerpunt van het Mensa Fonds onder de naam Grijs Goud.

Drie gebieden hebben de aandacht:

- Hoogbegaafde mensen werken zelf aan een eigen toekomst waarin zij waardig en uitdagend kunnen leven
- Initiatieven in de zorg waarbij de oudere mens uitgedaagd wordt om de intelligentie te blijven gebruiken
- Stimuleren van wetenschappelijk onderzoek bij de oudere mens en de ontwikkeling van intelligentie

De rol van het Mensa Fonds is hierbij vooral agenderend.

Bestuur en financiën

De afgelopen jaren heeft het Mensa Fonds veel van haar activiteiten budgetneutraal kunnen uitvoeren. Incidenteel zijn er operationele overschotten gerealiseerd die hebben geleid tot een beperkt kapitaal. Behoudens vaste donateurs zijn er geen duurzame inkomsten. Het zuinige beleid zal voortgezet worden.

Ook voor de komende periode is het uitgangspunt om activiteiten budgetneutraal uit te voeren. Waar noodzakelijk is een beperkte investering ten laste van de reserves gerechtvaardigd om de voortzetting van de speerpunten op middellange termijn te waarborgen. Op projectbasis worden financiers gezocht, zowel uit het maatschappelijke middenveld als van overheidswege. Wij zijn ons er terdege van bewust dat dit steeds vraagt om aanvullende inzet om voldoende dekking te realiseren.

Mogelijke bronnen hiertoe zijn:

- . subsidie
- . institutionele fondsen
- . bedrijven/sponsoring
- . Founding Friends/Silver Friends en club van 100
- . donaties
- . legaten
- . crowdfunding

Voor de financiering van vijf jaar leerstoel is een apart traject ingezet naast de huidige speerpunten (projecten), gebaseerd op actuele donaties en meerjarige financiële toezeggingen. De zekerheid van dit laatste is mede gebaseerd op de fiscale faciliteit van de aftrekbaarheid van 5-jaars donaties. In de eerste 10 jaar zijn bijna alle werkzaamheden op vrijwillige basis verricht. Dit heeft geleid tot een succesvolle pioniersfase maar brengt ook risico's voor uitvoering en continuïteit met zich mee. Voor de komende periode zoekt het Mensa Fonds naar bestending van activiteiten door uitbesteding van taken die de operationele druk bij het bestuur verminderen, om te beginnen de organisatie van de Awards uitreiking en het traject daarnaartoe. De organisatie van een symposium over Grijs Goud is een ander voorbeeld. Iets verder op het verlanglijstje staat de aanstelling van een science practitioner die de vertaalslag kan maken van het onderzoek vanuit de leerstoel Hoogbegaafdheid, Transities en Maatschappelijke Impact naar de praktijk, om zo maximaal te profiteren van de ontwikkelingen en uitkomsten. Deze ambities zijn alleen te vervullen met een stevige fondsenwerving; een uitdaging waar het Mensa Fonds al jaren voor staat.

Bij al deze ontwikkelingen blijven vrijwilligers het goud waarop ook het Mensa Fonds drijft. Bestuursleden, juryleden, leden kascommissie en Club van 100 blijven zich vrijwillig inzetten. De beoogde vergroting van bekendheid en zichtbaarheid van het Mensa Fonds leidt idealiter ook tot verdere toestroom van vrijwilligers en andere samenwerkingspartners.

Internationaal en samenwerkingsverbanden

De Amerikaanse Mensa Foundation (1971) is ons grote voorbeeld en inspiratiebron (www.mensafoundation.org). Zij organiseren jaarlijks vele activiteiten en stellen diverse producten aan ons en anderen ter beschikking. Het Nordic Mensa Fund (2020), opgericht door de nationale Mensa's van Noorwegen, Zweden, Finland en Denemarken, brengt op een eigen wijze hoogbegaafdheid onder de aandacht.

Met beide organisaties worden uitstekende contacten onderhouden en de verwachting is dat die de komende jaren verder uitgebouwd zal worden.

Waar nodig zullen we ondersteuning (blijven) verlenen aan andere nationale Mensas bij het in kaart brengen van het proces een Mensa Fonds op te richten.

MJB

De afgelopen jaren heeft het Mensa Fonds presentaties verzorgd bij internationale IBD-meetings, EMAGs en Silvensa's. Ook dat zal de komende jaren gecontinueerd worden.

Agenderen

Het Mensa Fonds beweegt zich actief op sociale media, verstuurt nieuwsbrieven, heeft een kring van warme sympathisanten en - via de netwerken van bestuursleden en de vereniging Mensa - toegang tot een brede kring van relevante individuen en partijen in de samenleving.

Onze sympathisanten vormen ons kernkapitaal. Letterlijk, in de zin dat zij het beginkapitaal van de stichting fourneerden. Figuurlijk, in de zin dat we weten dat we op hun steun – ook als critical friend – kunnen rekenen. Het Mensa Fonds zorgt voor blijvende waardering van deze kring.

Onderwerpen en issues onder de hierboven genoemde thema's brengen wij gestructureerd en planmatig via onze eigen media en via onze netwerken over het voetlicht. Ook zetten wij in op PR, rondom het thema Grijs Goud en de Mensa Fonds Awards zijn wij al zeer actief. De Bijzondere Leerstoel en de Bijzonder Hoogleraar bieden nieuwe aanknopingspunten en communicatiemomenten, die wij binnen onze visie optimaal zullen benutten om onze positieve boodschap aan een breder publiek over te brengen.

Als bestuursleden zijn we benaderbaar en hebben we een open oor en oog voor initiatieven van organisaties en personen uit het HB-veld die activiteiten ondernemen op onze thema's. De kernboodschap daarbij is altijd positief: benut de talenten van HB.